

Czwartek, 13 grudnia 2018 r.

P8_TA(2018)0531

Działalność Rzecznika Praw Obywatelskich w 2017 r.**Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 13 grudnia 2018 r. w sprawie sprawozdania rocznego z działalności Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich w 2017 r. (2018/2105(INI))**

(2020/C 388/18)

Parlament Europejski,

- uwzględniając sprawozdanie roczne z działalności Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich w 2017 r.,
  - uwzględniając art. 9, 11, 15, 24 i 228 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE),
  - uwzględniając art. 11, 35, 37, 41, 42 i 43 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej,
  - uwzględniając Protokół nr 1 do traktatów w sprawie roli parlamentów narodowych w Unii Europejskiej,
  - uwzględniając Protokół nr 2 do traktatów w sprawie stosowania zasady pomocniczości i proporcjonalności,
  - uwzględniając Konwencję ONZ o prawach osób niepełnosprawnych,
  - uwzględniając decyzję Parlamentu Europejskiego 94/262/EWWiS, WE, Euratom z dnia 9 marca 1994 r. w sprawie przepisów i ogólnych warunków regulujących wykonywanie funkcji Rzecznika Praw Obywatelskich ⁽¹⁾,
  - uwzględniając Europejski kodeks dobrej praktyki administracyjnej przyjęty przez Parlament w dniu 6 września 2001 r.,
  - uwzględniając umowę ramową w sprawie współpracy, zawartą pomiędzy Parlamentem a Europejskim Rzecznikiem Praw Obywatelskich w dniu 15 marca 2006 r., która weszła w życie w dniu 1 kwietnia 2006 r.,
  - uwzględniając swoje poprzednie rezolucje w sprawie działalności Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich,
  - uwzględniając art. 52 oraz art. 220 ust. 1 Regulaminu,
  - uwzględniając sprawozdanie Komisji Petycji (A8-0411/2018),
- A. mając na uwadze, że sprawozdanie roczne z działalności Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich w 2017 r. zostało oficjalnie przedłożone przewodniczącemu Parlamentu w dniu 22 maja 2018 r., zaś w dniu 16 maja 2018 r. w Brukseli rzecznik Emily O'Reilly przedstawiła je Komisji Petycji;
- B. mając na uwadze, że na mocy art. 24 i 228 TFUE Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich uprawniony jest do przyjmowania skarg dotyczących przypadków niewłaściwego administrowania w działaniach instytucji, organów lub jednostek organizacyjnych Unii, z wyłączeniem Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej wykonującego funkcje sądowe;
- C. mając na uwadze, że art. 10 ust. 3 Traktatu o Unii Europejskiej stanowi, że „każdy obywatel ma prawo uczestniczyć w życiu demokratycznym Unii oraz że decyzje są podejmowane w sposób jak najbardziej otwarty i zbliżony do obywatela”;
- D. mając na uwadze, że art. 15 TFUE stanowi, że „w celu wspierania dobrych rządów i zapewnienia uczestnictwa społeczeństwa obywatelskiego, instytucje, organy i jednostki organizacyjne Unii działają z jak największym poszanowaniem zasady otwartości” oraz że „każdy obywatel Unii i każda osoba fizyczna lub prawna mająca miejsce zamieszkania lub siedzibę statutową w państwie członkowskim ma prawo dostępu do dokumentów instytucji, organów i jednostek organizacyjnych Unii”;
- E. mając na uwadze, że art. 41 Karty praw podstawowych, dotyczący prawa do dobrej administracji, stanowi, że „każdy ma prawo do bezstronnego i sprawiedliwego rozpatrzenia swojej sprawy w rozsądnym terminie przez instytucje, organy i jednostki organizacyjne Unii”;

⁽¹⁾ Dz.U. L 113 z 4.5.1994, s. 15.

Czwartek, 13 grudnia 2018 r.

- F. mając na uwadze, że art. 43 Karty praw podstawowych stanowi, że „każdy obywatel Unii i każda osoba fizyczna lub prawna mająca miejsce zamieszkania lub statutową siedzibę w państwie członkowskim ma prawo zwracać się do Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich w przypadkach niewłaściwego administrowania w działaniach instytucji, organów i jednostek organizacyjnych Unii, z wyłączeniem Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej wykonującego swoje funkcje sądowe”;
- G. mając na uwadze, że art. 298 ust. 1 TFUE stanowi, że „wykonując swoje zadania, instytucje, organy i jednostki organizacyjne Unii korzystają ze wsparcia otwartej, efektywnej i niezależnej administracji europejskiej”;
- H. mając na uwadze, że w 2017 r. Rzecznik Praw Obywatelskich wszczął 447 dochodzeń, w tym 433 na podstawie skarg, a 14 z inicjatywy własnej, oraz zamknął 363 dochodzenia (348 na podstawie skarg, a 15 z inicjatywy własnej); mając na uwadze, że większość dochodzeń dotyczyła Komisji (256 dochodzeń, tj. 57,3 %), a na kolejnych pozycjach znalazły się agencje UE (35 dochodzeń, tj. 7,8 %), Europejski Urząd Doboru Kadr (EPSO) (34 dochodzenia, tj. 7,6 %), Parlament (22 dochodzenia, tj. 4,9 %), Europejska Służba Działań Zewnętrznych (ESDZ) (17 dochodzeń, tj. 3,8 %), Europejski Urząd ds. Zwalczenia Nadużyć Finansowych (OLAF) (16 dochodzeń, tj. 3,6 %) i inne instytucje (67 dochodzeń, tj. 15 %);
- I. mając na uwadze, że główne trzy zastrzeżenia będące przedmiotem dochodzeń zamkniętych przez Rzecznika Praw Obywatelskich w 2017 r. dotyczyły: przejrzystości, rozliczalności i publicznego dostępu do informacji i dokumentów (20,6 %), kultury sprawowania służby publicznej (16,8 %) oraz przestrzegania praw proceduralnych (16,5 %); mając na uwadze, że inne zastrzeżenia obejmowały kwestie etyczne, udział obywateli w sprawowaniu przez UE jej uprawnień decyzyjnych, właściwe korzystanie ze swobody uznania, w tym w ramach postępowań w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego, należyte zarządzanie finansami w ramach unijnych przetargów, dotacji i zamówień, rekrutację oraz właściwe zarządzanie kwestiami kadrowymi UE;
- J. mając na uwadze, że w ramach działań strategicznych w 2017 r. biuro Rzecznika Praw Obywatelskich zamknęło cztery dochodzenia strategiczne i otworzyło cztery nowe: w sprawie przejrzystości funkcjonowania Rady, w sprawie efektu „drzwi obrotowych” w przypadku byłych komisarzy europejskich, w sprawie dostępności stron internetowych Komisji dla osób niepełnosprawnych oraz w sprawie działań poprzedzających złożenie wniosku związanych z oceną leków przez Europejską Agencję Leków (EMA); mając na uwadze, że w 2017 r. Rzecznik Praw Obywatelskich wszczął osiem inicjatyw strategicznych dotyczących m.in. kwestii takich jak przejrzystość lobbingu w Radzie Europejskiej, poprawa europejskiej inicjatywy obywatelskiej oraz przepisy zapobiegające efektowi „drzwi obrotowych” w poszczególnych instytucjach i organach UE, a także zamknął sześć inicjatyw strategicznych;
- K. mając na uwadze, że UE nadal mierzy się z najpoważniejszym kryzysem gospodarczym, społecznym i politycznym od czasu jej powstania; mając na uwadze, że nieskuteczne podejście przyjęte przez instytucje UE w walce z brakiem przejrzystości zarówno unijnego procesu decyzyjnego, jak i lobbingu przyczynia się – oprócz innych istotnych kwestii etycznych w instytucjach – do dalszego pogorszenia wizerunku UE;
- L. mając na uwadze, że w 2017 r. większość dochodzeń Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich nadal dotyczyła odmowy dostępu do dokumentów UE i związanych z tym problemów w zakresie przejrzystości;
- M. mając na uwadze, że ze względu na często pilny charakter wniosków o udzielenie dostępu do dokumentów Rzecznik Praw Obywatelskich rozpoczął okres próbny stosowania procedury przyspieszonej;
- N. mając na uwadze, że Rzecznik Praw Obywatelskich powinien odgrywać kluczową rolę w dbaniu o rozliczalność instytucji UE oraz o maksymalną przejrzystość i bezstronność unijnych procesów administracyjnych i decyzyjnych, aby skutecznie chronić prawa obywateli, zwiększając tym samym ich zaufanie, zaangażowanie i udział w życiu demokratycznym Unii;
- O. mając na uwadze, że Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej orzekł, że zasady jawności i przejrzystości są ściśle związane z procesem legislacyjnym UE oraz że skuteczność i integralność procesu legislacyjnego nie mogą naruszać zasad jawności i przejrzystości leżących u jego podstaw; mając na uwadze, że Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej wydał jasne wskazówki w tej sprawie, np. w wyroku z dnia 22 marca 2018 r. w sprawie T-540/15;
- P. mając na uwadze, że Rzecznik Praw Obywatelskich przez rok prowadził dochodzenie na podstawie skargi dotyczącej członkostwa prezesa EBC w Grupie 30 (G30) – prywatnej organizacji, do której należą przedstawiciele banków nadzorowanych bezpośrednio albo pośrednio przez EBC; mając na uwadze, że Rzecznik Praw Obywatelskich zalecił, aby prezes EBC zawiesił członkostwo w G30;

Czwartek, 13 grudnia 2018 r.

- Q. mając na uwadze, że Rzecznik Praw Obywatelskich przeprowadził dochodzenia w związku ze skargami dotyczącymi podejścia Komisji do kwestii zatrudnienia byłych komisarzy po zakończeniu sprawowania mandatu; mając na uwadze, że Rzecznik Praw Obywatelskich już wcześniej uznał, iż niepodjęcie przez Komisję konkretnej decyzji w sprawie byłego przewodniczącego Komisji J.M. Barroso stanowiło przypadek niewłaściwego administrowania; mając na uwadze, że w sprawie J.M. Barroso komitet ds. etyki stwierdził brak wystarczających podstaw do stwierdzenia naruszenia zobowiązań prawnych, zważywszy na pisemne oświadczenie byłego przewodniczącego, iż nie uczestniczył on w lobbingu na rzecz grupy Goldman Sachs i nie zamierza tego robić;
- R. mając na uwadze, że kryzys finansowy pociągnął za sobą kryzys społeczno-gospodarczy, co spowodowało zastrzeżenia do instytucji europejskich;
- S. mając na uwadze, że w dniu 25 października 2017 r. odbyło się spotkanie byłego przewodniczącego Komisji J. M. Barroso z obecnym wiceprzewodniczącym Komisji, które zostało zarejestrowane jako oficjalne spotkanie z grupą Goldman Sachs; mając na uwadze, że Rzecznik Praw Obywatelskich odnotował, iż konkretny charakter tego spotkania nie jest jasny; mając na uwadze, że Rzecznik Praw Obywatelskich podkreślił, że istnieją zrozumiałe obawy, iż były przewodniczący wykorzystuje swój poprzedni status i kontakty z byłymi współpracownikami w celu wywierania wpływu i uzyskiwania informacji; mając na uwadze, że sprawa ta budzi systematyczne wątpliwości co do ogólnego podejścia Komisji do takich przypadków i co do stopnia niezależności komitetu ds. etyki; wskazuje w związku z tym, że należy wprowadzić bardziej rygorystyczne przepisy na szczeblu UE, aby zapobiec wszelkim konfliktom interesów w instytucjach i agencjach UE oraz stosować sankcje w przypadku takich konfliktów;
- T. mając na uwadze, że w marcu 2017 r. Rzecznik Praw Obywatelskich rozpoczął dochodzenie strategiczne w sprawie jawności i rozliczalności działań Rady; mając na uwadze, że Rzecznik Praw Obywatelskich za niewłaściwe administrowanie uznał nieregistrowanie przez Radę tego, które państwa członkowskie zajmują stanowisko w procedurze ustawodawczej, oraz niezapewnianie przez nią przejrzystości w odniesieniu do publicznego dostępu do jej dokumentów ustawodawczych, czego przykładem jest praktyka nieproporcjonalnego opatrywania dokumentów klauzulą „LIMITE” oznaczającą, że nie są one przeznaczone do rozpowszechniania; mając na uwadze, że w dniu 17 maja 2018 r. Rzecznik Praw Obywatelskich przesłał Parlamentowi sprawozdanie specjalne w sprawie dochodzenia strategicznego dotyczącego rozliczalności i przejrzystości prac ustawodawczych Rady;
- U. mając na uwadze, że większa jawność stanowisk zajmowanych przez rządy krajowe mogłaby służyć ograniczeniu zjawiska obwiniania Brukseli, które zniekształca realia dotyczące sposobu uzgadniania prawodawstwa UE, podsycając eurosceptycyzm i nastroje antyunijne;
- V. mając na uwadze, że Rzecznik Praw Obywatelskich przeprowadził dochodzenie w sprawie niezgodności z przepisami unijnymi i międzynarodowymi prowadzonej przez EBI polityki przejrzystości w odniesieniu do dostępu do dokumentów;
- W. mając na uwadze, że odpowiednie zapobieganie konfliktom interesu w instytucjach, agencjach i organach UE stanowi zasadniczy element gwarantujący dobrą administrację i wzrost zaufania obywateli do procesu podejmowania decyzji w UE; mając na uwadze, że Rzecznik Praw Obywatelskich wszczął dochodzenie strategiczne w sprawie sposobu, w jaki Komisja dokonuje oceny konfliktu interesów w przypadku specjalnych doradców, którzy często pracują jednocześnie dla sektora prywatnego;
- X. mając na uwadze, że Rzecznik Praw Obywatelskich przeprowadził dochodzenie w związku ze skargami obywateli dotyczącymi tego, że Komisja nie podjęła w odpowiednim terminie decyzji w sprawie uchybień zobowiązaniom państwa członkowskiego polegających na niewłaściwym stosowaniu umów na czas określony; mając na uwadze, że w niektórych państwach członkowskich przez lata znacznie wzrosła liczba nietypowych umów o pracę na czas określony, co wzbudziło wątpliwości co do wdrożenia unijnego prawa pracy i orzecznictwo Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej;
- Y. mając na uwadze, że do celów decyzji dotyczących ochrony zdrowia ludzkiego oraz bezpieczeństwa ludzi, zwierząt i roślin instytucje, organy i jednostki organizacyjne UE powinny być szczególnie skoncentrowane na obywatelach i właściwie uwzględniać zastrzeżenia społeczeństwa co do pełnej przejrzystości, niezależności i dokładności przy gromadzeniu i ocenie dowodów naukowych; mając na uwadze, że wyniki i procedury naukowe wykorzystywane na szczeblu UE, które doprowadziły m.in. do zezwolenia na stosowanie organizmów zmodyfikowanych genetycznie, pestycydów i glifosatu, wzbudziły szeroką krytykę i wywołały szeroką debatę publiczną;
- Z. mając na uwadze, że Komisja musi jeszcze wdrożyć zalecenia Rzecznika Praw Obywatelskich dotyczące jej kontaktów z przemysłem tytoniowym, przez co nie zapewnia pełnej przejrzystości zgodnej ze zobowiązaniami wynikającymi z Ramowej konwencji WHO o ograniczeniu użycia tytoniu (WHO FCTC);

Czwartek, 13 grudnia 2018 r.

- AA. mając na uwadze, że Rzecznik Praw Obywatelskich opublikował jasne i praktyczne zalecenia dotyczące kontaktów urzędników publicznych z lobbystami oraz dołożył starań, aby upowszechnić wiedzę o tych zaleceniach w Radzie i Komisji;
- AB. mając na uwadze, że Rzecznik Praw Obywatelskich stanowi część unijnych struktur ramowych wynikających z UN CRPD, których zadaniem jest ochrona, wspieranie i monitorowanie wdrażania tej konwencji na szczeblu instytucji UE;
- AC. mając na uwadze, że Rzecznik Praw Obywatelskich przeprowadził dochodzenie w sprawie sposobu mianowania Martina Selmayra, ówczesnego dyrektora Gabinetu Przewodniczącego Komisji, sekretarzem generalnym Komisji; mając na uwadze, że Rzecznik Praw Obywatelskich podkreślił, iż Komisja wywołała sztuczne wrażenie pilnej konieczności obsadzenia stanowiska sekretarza generalnego, aby uzasadnić nieopublikowanie ogłoszenia o naborze, oraz zorganizowała procedurę rekrutacji na stanowisko zastępcy sekretarza generalnego nie po to, aby bezpośrednio obsadzić to stanowisko, lecz raczej aby M. Selmayr został sekretarzem generalnym w drodze szybkiego dwuetapowego mianowania; mając na uwadze, że w mianowaniu M. Selmayra Rzecznik Praw Obywatelskich dopatrzył się czterech przypadków niewłaściwego administrowania, wynikających z faktu, że Komisja nie zastosowała prawidłowo odpowiednich przepisów ani pod względem litery, ani ducha;
- AD. mając na uwadze, że praca Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich doskonale uzupełnia pracę krajowych i regionalnych rzeczników praw obywatelskich; mając na uwadze, że wymiana i koordynacja ich prac w ramach europejskiej sieci rzeczników praw obywatelskich, pod auspicjami Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich, stanowi bardzo pozytywną część wysiłków na rzecz zapewnienia wszystkim obywatelom i mieszkańcom UE prawa do dobrej administracji na wszystkich szczeblach;
- AE. mając na uwadze, że obecny statut Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich został ostatnio uaktualniony przed wejściem w życie Traktatu z Lizbony; mając na uwadze, że od tego czasu wśród obywateli UE pojawiły się nowe oczekiwania co do dobrego zarządzania oraz roli Rzecznika Praw Obywatelskich w jego gwarantowaniu – szczególnie w odniesieniu do kwestii takich jak dostęp do dokumentów, sygnalizowanie nieprawidłowości i molestowanie – oraz w zapewnianiu uczciwego i bezstronnego rozpatrywania przez Komisję europejskich inicjatyw obywatelskich;
1. zatwierdza sprawozdanie roczne za 2017 r. przedstawione przez Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich; odnotowuje jego przejrzysty i czytelny styl prezentacji, uwydatniający najistotniejsze fakty i liczby dotyczące pracy Rzecznika Praw Obywatelskich w 2017 r.;
  2. gratuluje Emily O'Reilly doskonałej pracy i konstruktywnych działań na rzecz poprawy jakości administracji UE oraz poprawy dostępności i jakości usług oferowanych przez tę administrację obywatelom; ponownie wyraża zdecydowane poparcie dla działań prowadzonych przez Rzecznika Praw Obywatelskich z myślą o obywatelach i demokracji europejskiej;
  3. z zadowoleniem przyjmuje pięcioletnią strategię Rzecznika Praw Obywatelskich na okres do 2019 r., mającą na celu zwiększenie wpływu i wyeksponowania tego urzędu oraz budowanie silnych relacji z instytucjami, agencjami i organizacjami UE dla większej korzyści obywateli;
  4. z głębokim zaniepokojeniem zauważa, że w 2017 r. większość spraw rozpatrywanych przez Rzecznika Praw Obywatelskich nadal stanowią dochodzenia w sprawie przejrzystości i rozliczalności, w tym dostępu do informacji i dokumentów, zaś za nimi plasują się skargi dotyczące agencji i innych organów UE;
  5. z zadowoleniem przyjmuje starania Rzecznika Praw Obywatelskich mające na celu przyznanie personelowi instytucji UE nagrody za dobrą administrację za rok 2017, w szczególności jeśli chodzi o nagrodę dla DG ds. Zdrowia w Komisji w uznaniu jej zaangażowania na rzecz pacjentów cierpiących na choroby rzadkie;
  6. podkreśla znaczenie maksymalnej przejrzystości i lepszego publicznego dostępu do dokumentów będących w posiadaniu instytucji UE; zwraca uwagę na działania strukturalne Rzecznika Praw Obywatelskich polegające na ujawnianiu przypadków niewłaściwego administrowania przez stosowanie indywidualnego podejścia do poszczególnych przypadków i zwiększenie liczby dochodzeń z inicjatywy własnej;
  7. dziękuje za dobrą współpracę Rzecznika Praw Obywatelskich i jego zespołu z Komisją Petycji, którą to współpracę cechowały poszanowanie i rzetelność merytoryczna;

Czwartek, 13 grudnia 2018 r.

8. podkreśla, że prawodawstwo UE dotyczące dostępu do dokumentów powinno zostać uaktualnione; uważa, że potrzebny jest przegląd rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1049/2001 z dnia 30 maja 2001 r. w sprawie publicznego dostępu do dokumentów Parlamentu Europejskiego, Rady i Komisji⁽¹⁾, aby ułatwić Rzecznikowi Praw Obywatelskich prowadzenie działań w zakresie kontroli przyznawania dostępu do dokumentów Parlamentu, Rady i Komisji; z zadowoleniem przyjmuje wprowadzenie przez Rzecznika Praw Obywatelskich przyspieszonej procedury rozpatrywania skarg w celu prowadzenia dochodzeń dotyczących dostępu do dokumentów;
9. podkreśla, że aby w pełni korzystać z przysługujących im praw demokratycznych, obywatele muszą mieć możliwość bardziej bezpośredniego uczestnictwa w życiu demokratycznym UE oraz szczegółowego śledzenia procesu decyzyjnego w instytucjach UE, a także dostęp do wszystkich istotnych informacji;
10. podkreśla rolę Rzecznika Praw Obywatelskich w działaniach na rzecz większej przejrzystości i rozliczalności unijnego procesu legislacyjnego w celu zwiększenia zaufania obywateli, nie tylko co do zgodności z prawem poszczególnych aktów, lecz także co do legitymacji procesu decyzyjnego jako całości;
11. wzywa do dokonania przeglądu wewnętrznych wytycznych Rady dotyczących dokumentów opatrzonych klauzulą LIMITE bez solidnej podstawy prawnej, w celu utrzymania zasady stanowiącej, iż status LIMITE może być przyznany jedynie wstępnemu projektowi, który nie ma jeszcze autora i nie wpływa na procedurę ustawodawczą;
12. uznaje potrzebę maksymalnej przejrzystości procesów podejmowania decyzji w UE i pochwała dochodzenie Rzecznika Praw Obywatelskich w sprawie zwyczajowej praktyki nieformalnych negocjacji między trzema głównymi instytucjami UE („rozmów trójstronnych”); popiera publikowanie wszystkich dokumentów dotyczących rozmów trójstronnych zgodnie z orzeczeniami Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej;
13. zdecydowanie uważa, że zalecenia Rzecznika Praw Obywatelskich w sprawie polityki przejrzystości EBI należy wdrożyć bez dalszej zwłoki;; przypomina, że polityka ta opiera się na zasadzie domniemania jawności i że na jej podstawie każdy może mieć dostęp do dokumentów i informacji EBI;
14. apeluje, aby polityka grupy EBI dotycząca ujawniania informacji zapewniała coraz wyższy poziom przejrzystości, jeśli chodzi o zasady regulujące jej politykę cenową i organy zarządzające; wzywa do publikowania protokołów posiedzeń komitetu zarządzającego grupy EBI;
15. podkreśla, że stanowiska państw członkowskich w Radzie podczas unijnego procesu legislacyjnego muszą być rejestrowane i podawane do wiadomości publicznej terminowo i w sposób zapewniający ich dostępność, gdyż w każdym systemie wywodzącym się z zasady legitymacji demokratycznej współustawodawcy muszą odpowiadać za swoje działania przed społeczeństwem; uważa, że zwiększenie rozliczalności Rady w odniesieniu do stanowisk przyjętych przez rządy krajowe w odniesieniu do prawodawstwa UE, w tym aktywne zapewnienie publicznego dostępu do dokumentów ustawodawczych w toku procesu ustawodawczego, pomogłoby rozwiązać problem braku przejrzystości w procesie podejmowania decyzji i ograniczyć kulturę obwiniania Brukseli za decyzje ostatecznie podjęte przez same rządy krajowe; domaga się, by Rada, zgodnie z art. 15 ust. 3 TFUE, dokonała przeglądu swojej polityki poufności w celu zapewnienia najwyższego poziomu przejrzystości swoich prac;
16. wzywa Komisję, aby zapewniła maksymalną przejrzystość i dostęp do dokumentów i informacji dotyczących postępowań EU Pilot, przynajmniej prowadzonych w związku z otrzymanymi petycjami, oraz pełną przejrzystość i pełny dostęp do już zakończonych postępowań EU Pilot i postępowań w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego;
17. apeluje do Rzecznika Praw Obywatelskich, aby nadal monitorował wdrażanie przez Komisję reformy systemu grup eksperckich, tak by zapewnić pełną zgodność z wiążącymi prawnie zasadami i maksymalną przejrzystość prowadzenia działań przez wszystkie grupy eksperckie, oraz badał i zgłaszał wszelkie ewentualne konflikty interesów; uważa, że należy dokonać starannej oceny wszystkich grup eksperckich i dysponować informacjami na ich temat, aby uzyskać wiedzę o stopniu ich niezależności, z myślą o służeniu interesowi publicznemu i tworzeniu wartości dodanej w ramach kształtowania polityki UE; uważa, że wszyscy członkowie grup eksperckich muszą figurować w rejestrze służącym przejrzystości;

⁽¹⁾ Dz.U. L 145 z 31.5.2001, s. 43.

Czwartek, 13 grudnia 2018 r.

18. ponownie wzywa do utworzenia centralnego ośrodka przejrzystości dla wszystkich instytucji i agencji UE;
19. popiera zaangażowanie Rzecznika Praw Obywatelskich na rzecz poprawy przejrzystości lobbingu w UE; podkreśla znaczenie przyjęcia odpowiedniego aktu ustawodawczego w celu uczynienia unijnego rejestru służącego przejrzystości obowiązkowym i prawnie wiążącym dla wszystkich instytucji i agencji UE oraz przedstawicieli grup interesu, co zapewni pełną przejrzystość działalności lobbingsowej;
20. podkreśla znaczenie systematycznej aktualizacji i istotnej poprawy dokładności danych zawartych w unijnym rejestrze służącym przejrzystości, co obejmuje nałożenie na kancelarie prawne prowadzące lobbingski obowiązek zgłaszania wszystkich ich klientów; zwraca uwagę, że wszelkie informacje dotyczące wpływu lobbystów powinny być upowszechniane bezpłatnie, w sposób zrozumiały i zapewniający ich łatwą dostępność dla obywateli; uważa, że należy zapewnić pełną przejrzystość finansowania wszystkich grup interesu; domaga się, by każda organizacja, która narusza przepisy przeciwdziałające efektowi „drzwi obrotowych”, była zawieszana w rejestrze służącym przejrzystości;
21. zwraca uwagę na ustalenia dokonane przez Rzecznika Praw Obywatelskich, zgodnie z którymi dalsze członkostwo przewodniczącego EBC w grupie G30 stanowiło przypadek niewłaściwego administrowania, gdyż wywołało wśród opinii publicznej wrażenie, że niezależność EBC od prywatnych interesów finansowych może być zagrożona; podkreśla, że członkowie Zarządu EBC powinni powstrzymać się od równoczesnego uczestnictwa w forach lub innych organizacjach, do których należą przedstawiciele kadry zarządczej banków nadzorowanych przez EBC; odnotowuje zalecenia Rzecznika Praw Obywatelskich z dnia 15 stycznia 2018 r. w sprawie zaangażowania prezesa EBC i członków jego organów decyzyjnych w G30 oraz apeluje do EBC o zmiany odnośnych przepisów w celu zapewnienia praktycznego wdrożenia najwyższych standardów w zakresie etyki i odpowiedzialności;
22. uważa, że Komisja nie przestrzegała zasad przejrzystości, etyki i praworządności w procedurze zastosowanej przez nią do mianowania Martina Selmayra nowym sekretarzem generalnym; z wielkim ubolewaniem przyjmuje decyzję Komisji o zatwierdzeniu M. Selmayra na stanowisku nowego sekretarza generalnego, pomimo że wywołało to szeroką i powszechną krytykę ze strony obywateli UE oraz naraziło na szwank reputację UE jako całości; zaznacza, że M. Selmayr musi ustąpić ze stanowiska sekretarza generalnego, oraz wzywa Komisję do przyjęcia nowej procedury mianowania sekretarza generalnego, zapewniającej przestrzeganie najwyższych standardów pod względem przejrzystości, etyki i praworządności;
23. wzywa Rzecznika Praw Obywatelskich do kontynuacji prac nad wzmocnieniem zasad etycznych w instytucjach UE, tak by rozwiązać problemy związane z efektem „drzwi obrotowych” oraz zagwarantować pełną przejrzystość wszystkich związanych z tym informacji, w tym szybkie opublikowanie nazwisk wszystkich unijnych urzędników wyższego szczebla, których ta sprawa dotyczy; oczekuje na analizę Rzecznika Praw Obywatelskich dotyczącą sposobu wdrażania przez Komisję jego wytycznych i sugestii co do tego, jak radzić sobie z sytuacjami „drzwi obrotowych”, z uwzględnieniem możliwości przyjmowania przepisów prawnych w celu zapobiegania takim sytuacjom i potencjalnym nadużyciom oraz stosowania sankcji w takich przypadkach;
24. zdecydowanie uważa, że we wszystkich instytucjach, agencjach i organach UE należy szybko wprowadzić bardziej rygorystyczne, jasne i łatwe do stosowania zasady i standardy moralne i etyczne, aby zagwarantować wypełnianie obowiązku uczciwości i właściwego korzystania ze swobody uznania, a także zapobiec konfliktom interesów z sektorem prywatnym; uważa, że te zasady i standardy muszą opierać się na akcie ustawodawczym; odnotowuje uaktualniony kodeks postępowania dla komisarzy, który wszedł w życie w lutym 2018 r., oraz wprowadzone bardziej rygorystyczne okresy karencji; uważa jednak, że należy wydłużyć okresy po zakończeniu sprawowania funkcji objęte obowiązkiem powiadamiania;
25. podkreśla pilną potrzebę skutecznego uaktualnienia obowiązującego kodeksu dobrego postępowania administracyjnego przez przyjęcie wiążącego rozporządzenia w tej sprawie;
26. uważa, że spotkanie byłego przewodniczącego Komisji J.M. Barroso z obecnym wiceprzewodniczącym Komisji, które zostało zarejestrowane jako oficjalne spotkanie z grupą Goldman Sachs, pokazało w dalszym stopniu pilną potrzebę przeglądu obecnych zasad i praktyk w celu zwiększenia wymogów uczciwości wobec komisarzy – zarówno w trakcie ich kadencji, jak i po jej zakończeniu;
27. ponownie apeluje do Komisji, aby zagwarantowała proaktywne podawanie do wiadomości oraz pełną przejrzystość w odniesieniu do zatrudnienia byłych komisarzy; wzywa Komisję do zapewnienia pełnej niezależności i rozliczalności komitetu ds. etyki oraz zachęca Rzecznika Praw Obywatelskich do dalszej oceny wszelkich ewentualnych konfliktów interesów członków komitetu ds. etyki oraz do składania sprawozdań na ten temat;

Czwartek, 13 grudnia 2018 r.

28. gratuluje Rzecznikowi Praw Obywatelskich dochodzenia strategicznego dotyczącego przejrzystości procesu legislacyjnego w Radzie (OI/2/2017/TE), lecz z żalem zauważa, że Rada nie odniosła się do ustaleń w stosownym terminie; uważa, że jest to niestety powracający temat, stale odzwierciedlany w skargach składanych do Rzecznika Praw Obywatelskich; uważa ponadto, że kwestię tę należy uznać za bardzo istotną dla życia demokratycznego Unii i dla faktycznego udziału obywateli na całym kontynencie, gdyż utrudnia ona wykonywanie traktatów konstytucyjnych i Karty praw podstawowych; w związku z tym zwraca uwagę na ustalenia Rzecznika Praw Obywatelskich w niedawnej sprawie (1272/2017/LP – odmowa udzielenia publicznego dostępu do opinii Służby Prawnej Rady na temat porozumienia międzyinstytucjonalnego w sprawie rejestru służącego przejrzystości), które sugerują, iż problem ten zagraża zasadzie równowagi instytucjonalnej oraz jest sprzeczny z podstawową praktyką lojalnej współpracy; zwraca uwagę, że niemożliwe jest dokonywanie wyrywkowych kontroli po odrzuceniu wniosku;

29. podkreśla potrzebę przyjęcia znacznych ulepszeń w zakresie przepisów dotyczących konfliktu interesów w odniesieniu do specjalnych doradców; w szczególności wzywa Komisję do pełnego wdrożenia zaleceń Rzecznika Praw Obywatelskich w tym zakresie przez przyjęcie maksymalnej przejrzystości i proaktywnego podejścia do oceny wszelkich potencjalnych konfliktów interesów przed powołaniem specjalnych doradców i po ich powołaniu, a także do zapewnienia obywatelom pełnego dostępu do wszelkich odnośnych informacji;

30. wyraża uznanie w związku ze stałym zainteresowaniem Rzecznika Praw Obywatelskich kwestiami dotyczącymi pracowników instytucji oraz podkreśla znaczenie ograniczenia wszelkiego rodzaju dyskryminacji, która mogłaby wynikać ze zróżnicowanego statusu; ponownie zwraca uwagę, że istotne znaczenie mają ustalenia Rzecznika Praw Obywatelskich dotyczące bezpłatnych staży w delegaturach UE działających w ramach ESDZ (sprawa 454/2014/PMC), a także zalecenie, aby ESDZ wypłacała stażystom odpowiednie świadczenia zgodnie z zasadą niedyskryminacji; ubolewa nad tym, że inne instytucje UE stosują tę samą niewłaściwą praktykę bezpłatnych staży, które nie zapewniają uczciwych możliwości młodym ludziom oferującym pracę równorzędną pracy wykonywanej przez personel, przez co młodzi specjaliści są wykluczeni ze względu na brak wystarczających środków na utrzymanie i niewłaściwie wynagradzani za swoje usługi; wskazuje, że niedoskonałości pod względem statusu stażystów są też widoczne w innych obszarach, np. brakuje mechanizmów służących zgłaszaniu molestowania seksualnego w agencjach Unii; w związku z tym wzywa Rzecznika Praw Obywatelskich do wszczęcia ogólnego dochodzenia strategicznego w sprawie statusu stażystów;

31. z naciskiem apeluje do Komisji, aby zapewniła pełną przejrzystość swojej pracy dzięki publikowaniu w internecie danych na temat wszystkich swoich spotkań z lobbystami przemysłu tytoniowego lub ich przedstawicielami prawnymi, a także wszystkich protokołów tych spotkań, zgodnie z zobowiązaniami podjętymi na mocy WHO FCTC;

32. wzywa Rzecznika Praw Obywatelskich do monitorowania wdrażania zaleceń dla urzędników publicznych UE w zakresie ich kontaktów z przedstawicielami grup interesu, a także do dalszego upowszechniania wiedzy o tych zaleceniach wśród unijnych pracowników wszystkich instytucji UE poprzez szkolenia, seminaria i powiązane środki wsparcia;

33. głęboko ubolewa nad opóźnieniami Komisji w związku z postępowaniami w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego dotyczącymi nadużywania umów na czas określony zarówno w sektorze prywatnym, jak i publicznym, co umożliwiło przypadki niewłaściwego stosowania i naruszania praw pracowniczych w państwach członkowskich; wzywa Rzecznika Praw Obywatelskich do monitorowania tej sprawy, aby skutecznie chronić prawa obywatelskie;

34. popiera rolę Rzecznika Praw Obywatelskich w kształtowaniu proaktywnej i przejrzystej polityki we wszystkich agencjach UE; wzywa Rzecznika Praw Obywatelskich do dalszego monitorowania wszystkich agencji UE w celu zagwarantowania, że spełniają one najwyższe standardy przejrzystości i zapewniają publiczny dostęp do dokumentów i informacji, ze szczególnym uwzględnieniem procedur i działań związanych z ochroną zdrowia ludzkiego;

35. apeluje do Rzecznika Praw Obywatelskich o wszczęcie dochodzenia strategicznego w celu dokonania oceny, czy instytucje, urzędy i agencje UE, takie jak Europejska Agencja Chemikaliów (ECHA), Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności (EFSA) i EMA, dopilnowują, aby gromadzenie, badanie i publikowanie dowodów naukowych było w pełni niezależne, przejrzyste, bezstronne, dokładne i wolne od konfliktu interesów oraz aby istniała odpowiednia polityka i zabezpieczenia proceduralne, w szczególności w odniesieniu do organizmów zmodyfikowanych genetycznie, glifosatu, pestycydów, produktów fitosanitarnych i biobójczych oraz leków; w związku z tym sugeruje dalsze dochodzenie w sprawie składu i procedur rekrutacyjnych komitetów i paneli naukowych działających przy tych agencjach, aby zapewnić ich całkowitą niezależność oraz wprowadzić jak najbardziej rygorystyczne mechanizmy zapobiegania wszelkim konfliktom interesów;

Czwartek, 13 grudnia 2018 r.

36. z zadowoleniem przyjmuje dochodzenia strategiczne Rzecznika Praw Obywatelskich w sprawie traktowania osób niepełnosprawnych w ramach wspólnego systemu ubezpieczenia chorobowego Komisji oraz w sprawie dostępności stron internetowych Komisji i narzędzi internetowych dla osób niepełnosprawnych; zachęca Rzecznika Praw Obywatelskich do dołożenia wszelkich starań, aby zapewnić pełne i konsekwentne wdrożenie Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych przez administrację UE;
37. z zadowoleniem przyjmuje zaangażowanie Rzecznika Praw Obywatelskich na rzecz otwartości i przejrzystości podczas negocjacji dotyczących brexitu; podkreśla pozytywną odpowiedź otrzymaną przez Rzecznika Praw Obywatelskich zarówno od Rady, jak i od Komisji, które uznają znaczenie przejrzystości; wzywa rząd Zjednoczonego Królestwa, aby wykazał podobne zaangażowanie;
38. zachęca Rzecznika Praw Obywatelskich do dalszej współpracy z krajowymi rzecznikami praw obywatelskich za pośrednictwem europejskiej sieci rzeczników;
39. wzywa europejską sieć krajowych rzeczników praw obywatelskich, aby baczniej monitorowała, czy władze publiczne podejmują natychmiastowe działania w przypadkach takich jak brutalności policji, rasizm i antysemityzm, z poszanowaniem praw człowieka i demokratycznych rządów;
40. apeluje o przyznanie urzędowi Rzecznika Praw Obywatelskich większych zasobów finansowych i ludzkich, tak aby był on w stanie podjąć obecnemu i przyszłemu obciążeniu pracą, z myślą o wypełnianiu jego podstawowego obowiązku ulepszenia praktyk w zakresie dobrej administracji w UE, która to służba ma żywotne znaczenie dla obywateli Unii;
41. z zadowoleniem przyjmuje doroczną konferencję europejskiej sieci rzeczników praw obywatelskich zorganizowaną 19 czerwca 2017 r., poświęconą następstwom brexitu i wzmożonego populizmu w Europie dla praw obywatelskich;
42. z zadowoleniem przyjmuje Nagrodę za dobrą administrację, przyznaną przez Rzecznika Praw Obywatelskich w uznaniu działań służby cywilnej UE w zakresie opracowywania innowacyjnych sposobów wdrażania polityki przyjaznej obywatelom;
43. ponownie wyraża wolę aktualizacji statutu Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich⁽¹⁾ oraz wszelkich powiązanych z nim elementów dorobku prawnego, aby dostosować jego rolę do bieżących potrzeb i oczekiwań obywateli UE w zakresie dobrej administracji;
44. podkreśla konieczność poprawy dialogu społecznego;
45. podkreśla, że zaufanie między obywatelami a instytucjami ma kapitalne znaczenie w świetle obecnych trudności gospodarczych;
46. podkreśla, że Rzecznik Praw Obywatelskich powinien przeprowadzić dochodzenie w sprawie konfliktu interesów zachodzącego między rolą Komisji w trojce a odpowiedzialnością spoczywającą na niej jako na strażniczce traktatów i dorobku prawnego;
47. wzywa Rzecznika Praw Obywatelskich do zapewnienia, aby Komisja przez doradztwo prawne pomagała w tworzeniu infrastruktury europejskiej inicjatywy obywatelskiej, a także w tworzeniu ram prawnych chroniących uczestników tej inicjatywy;
48. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji oraz sprawozdania Komisji Petycji, Radzie, Komisji, Europejskiemu Rzecznikowi Praw Obywatelskich, jak również rządów i parlamentom państw członkowskich oraz rzecznikom praw obywatelskich lub odpowiadającym im organom w państwach członkowskich.

(¹) Projekt decyzji Parlamentu Europejskiego przyjęty w dniu 22 kwietnia 2008 r. zmieniający decyzję 94/262/EWWiS, WE, Euratom z dnia 9 marca 1994 r. w sprawie przepisów i ogólnych warunków regulujących wykonywanie funkcji Rzecznika Praw Obywatelskich (Dz.U. C 259 E z 29.10.2009, s. 116).